УНИВЕРЗИТЕТ У БЕОГРАДУ
ФИЛОЛОШКИ ФАКУЛТЕТ

10. април 2018. године

ИЗВЕШТАЈ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ, КАНДИДАТА И МЕНТОРА ЗА ИЗРАДУ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ

1. *Датум и орган који је именовао комисију*:
Наставно-научно веће Филолошког факултета Универзитета у Београду 7. марта 2018. године Одлуком **Бр. 663/1** образовало је Комисију за одобрење теме за израду докторске дисертације Хедине Сијерчић „Language and Literature of Roma within Translation in the Western Balkans: Poetry in Self-Translation (Језик и књижевност Рома у преводу на Западном Балкану: Поезија у аутопреводу)“.

2. *Састав комисије са назнаком имена и презимена сваког члана, звања, назив уже научне области за коју је изабран у звање, датум избора у звање и назив факултета, установе у којој је члан комисије запослен:*

Ментор: др Мирјана Даничић, доцент, Англистика - Транслатологија, 13.10.2015, Филолошки факултет у Београду.

Комисија:

1. Др Јелена Филиповић, редовни професор, Хиспанистика – Шпански језик, 30.12.2010, Филолошки факултет у Београду,
2. Др Јелена Вујић, редовни професор, Англистика – Енглески језик, 7.12.2016, Филолошки факултет у Београду,
3. Др Игор Лакић, ванредни професор, Енглески језик – лингвистика, преводилаштво, Филолошки факултет, Универзитет Црне Горе.

II БИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

Хедина (Дервиш) Сијерчић је рођена 11. новембра 1960. године у Сарајеву. Дипломирала је 1985. на Факултету политичких наука у Сарајеву и стекла звање дипломираног новинара. Магистарске студије је завршила 2012. године у Центру за интердисциплинарне постдипломске студије у Сарајеву, одбранивши рад насловом „Родни идентитети у књижевности ромских ауторица на просторима бивше Југославије“, чиме је стекла академски назив магистра родних студија. Од 2014. године члан је Комитета експерата за европску повељу за регионалне и мањинске

језике за Босну и Херцеговину у Савету Европе у Стразбуру. Пре тога је била консултант шефа тима за подршку Специјалног представника генералног секретара за питања Рома у Босни и Херцеговини у оквиру Програма о демократском управљању и учешћу заједнице посредовањем Савета Европе. Радила је као лектор на Филозофском факултету у Загребу на Катедри за индологију и далекоисточне студије, где је држала курсеве Увод у ромски језик и Увод у књижевност и културу Рома. Била је координатор за Роме БиХ при Министарству за људска права и избеглице у Сарајеву. Предавала је ромски језик у школи „Rom e.V. Keln“ у Келну, а пре тога била наставница разредне наставе у „Knob Hill Junior Public School“ у Торонту, у Канади. Била је на месту координатора и медијатора за едукацију у Центру за ромску заједницу и Торонту, у Канади. Као главни и одговорни уредник, уређивала је магазин „Romano Lil“ у Торонту. Три године је радила као новинар и преводилац у Керкену у Немачкој. Пре тога је у Босни и Херцеговини радила као уредник радио и ТВ емисија, репортер, преводилац, уредник два документарна филма. Хедина Сијерчић свој рад и активности заснива у области ромских студија, а посебно је ангажована на афирмацији ромског језика, ромске књижевности и културе.

III БИБЛИОГРАФИЈА КАНДИДАТА

1. Сијерчић, Хедина и Cynthia Levine-Rasky, ур. 2017. *A Romani Women's Anthology: Spectrum of the Blue Water*. Canada: Inanna Publications.
2. Сијерчић, Хедина. 2016. *Родни идентитети у књижевности ромских ауторица на просторима бивше Југославије / E genderikane identitetura andi literatura savi xramosaren e romane autorke andi nekanutni Jugoslavija*. Мостар: Федерално министарство образовања и науке.

3. Hedina Sijerčić, 2014. Romani Secret Road Symbols: The first written words in Romani or the first translation of Romani”. In: *Translators Have Their Say?: Translation and Power of Agency*, Khalifa, Abdel-Wahab and Elena Vollmer, eds. Series: Repesentation-Transformation/Representation-Transformation/ Representation-Transformation: Translating Across Cultures and Societies. Berlin-Münster-Wien-Zürich-London: Lit Verlag, 65–82.

4. Hedina Sijerčić, 2014. „Pitanje rodnog identiteta u poeziji autorice Bronislave Wajs Papusze: Narodno stvaraštvo kod Roma i stereotipi prema Romima.” U *Zbornik radova, Svjetski dan romskog jezika, 03-05. Studenog 2011/2013, Zagreb*. Udruga za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj *Kali Sara*. Zagreb, 32–42.

5. Hedina Sijerčić, 2012. „Migration and its Implications for the Educational system: The case of the Roma in Bosnia, Germany and Canada“. U *Formal and Informal education for Roma, Different models and experience*, /Formalna i neformalna edukacija za Rome, Različiti modeli i iskustva. Inštitut za narodnostna vprašanja. Ljubljana, Slovenija, 72–83.

6. Hedina Sijerčić, 2012. „Stereotipi i Edukacija." i „Politike identiteta – slučaj kod Roma." U *Zbornik radova, Svjetski dan romskog jezika, 03-05. Studenog 2011, Zagreb, Hrvatska.* Udruga za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj *Kali Sara*. Zagreb, 13–26.

7. Hedina Sijerčić, 2011. „Pisano stvaralaštvo Roma u Bosni i Hercegovini." U *Zbornik radova, Svjetski dan romskog jezika, 03-05. Studenog 2010, Zagreb, Hrvatska.* Udruga za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj *Kali Sara.* Zagreb, 81–87.

8. Hedina Sijerčić, 2011–2013. *Romani Dictionary: Gurbeti-English/English-Gurbeti*, The second issue. Magoria Books, Toronto, Canada.

9. Hedina Sijerčić, 2010. *Bosansko-romski i romsko-bosanski rječnik.* Federalno ministarstvo obrazovanja i nauke: Mostar, Bosna i Hercegovina.

<u>Објављене приче, песме, новеле</u>

1. *Rom k'o Grom*, KNS Sarajevo, 2012. (аутобиографска новела на босанском језику)
2. *Rom like Thunder*, Magoria Books Toronto, 2011. (Ром ко Гром, аутобиографска новела на енглеском језику)
3. *Fish-Macho*, Magoria Books Toronto, 2011. (Риба, илустроване приче за децу на ромском и енглеском језику)
4. *Čuj, osjeti bol!/Ashun, hachar dukh!* KNS Sarajevo, 2010. (збирка песама на босанском и руском језику)
5. *Four Brothers/Shtar Phrala*, Magoria Books Toronto, 2010. (илустрована прича за децу на енглеском и ромском језику)
6. *Karankochi-Kochi/Karankoči-Koči*, Magoria Books Toronto, 2010. (илустрована прича за децу на енглеском и ромском језику)
7. *How God made the Roma/Sar o Devel cherda e Romen*, Magoria Books, Toronto, 2009. (Како је Бог створио Роме, илустрована прича за децу на енглеском и ромском језику)
8. An unusual family – Jekh bendjali familija, Magoria Books Toronto, 2009. (Необична фамилија, илустрована прича за децу на енглеском и ромском језику)
9. *Romani prince Phenga – Romano princo Phenga.* Magoria Books Toronto, 2009. (Ромски принц Пенга, илустрована прича за децу на енглеском и ромском језику.)
10. Stories and legends of the Gurbeti Roma – Rromane Paramicha, , Magoria Books Toronto, 2009. (Romske narodne priče, на енглеском и ромском језику)
11. *Stare romske bajke i priče -Romane Paramicha*. Bosanska riječ, Tuzla, 2008. (на босанском и ромском језику)
12. *Dukh-Pain.* Magoria Books, Toronto, 2008. (Бол, збирка песама на ромском и енглеском језику.)
13. *Romany Legends*. Turnshare, London, 2004. (Старе ромске приче на енглеском и немачком језику.)

IV ОЦЕНА ДА ЈЕ КАНДИДАТ ПОДОБАН ДА РАДИ ДИСЕРТАЦИЈУ

Увидом у биографију и библиографију кандидата, Комисија констатује да кандидаткиња Хедина Сијерчић испуњава услове за израду докторске дисертације.

Кандидаткиња има завршене магистарске студије, положене испите на докторским студијама и објављене радове, чиме показује смисао за истраживачки рад и чиме се квалификује као кандидаткиња за израду докторске дисертације.

V ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ПРЕДЛОЖЕНОГ МЕНТОРА

За ментора је предложена др Мирјана Даничић са Филолошког факултета у Београду, доцент за ужу научну област Англистика – Транслатологија.

Др Мирјана Даничић има вишегодишње наставно искуство у области преводилачких студија и транслатологије, учешће на великом броју научних и стручних скупова и објављено више радова из исте области. Осим што изводи наставу на универзитету, др Мирјана Даничић је и активни судски преводилац за енглески језик, један од координатора мастер студијског програма Конференцијско, стручно и аудиовизуелно превођење који се изводи на Филолошком факултету у Београду, члан Комисије за стандарде и сродна документа, Терминологија (ознака комисије КС А037), члан поткомитета „Translation, Interpreting and Related Technology" на Институту за стандардизацију Републике Србије и уредник за Науку о књижевности у научно-стручном часопису *Philologia* (ISSN: 1451-5342), што додатно показује њену упућеност у проблематику предложене теме докторске дисертације Хедине Сијерчић. Такође, др Мирјана Даничић је била члан комисије за одбрану докторских дисертација, менторише израду неколико докторских теза, као и више десетина мастер радова.

Библиографија ментора са најмање 5 јединица релевантних за област из које се ради докторска дисертација.

1. Daničić, Mirjana: Transforming the Traditional Approach to Translation Teaching Strategies. *Belgrade English Language & Literature Studies*, volume 8, 195-202, 2016, ISSN 1821-3138, UDC 371.3::811.111.

2. Даничић Мирјана. Преводилачки проблеми у припреми националне верзије правних тековина Европске уније. *Културе у преводу (тематски зборник)*. Београд: Филолошки факултет, 2016, 499–508, ISBN 978-86-6153-356-3.

3. Daničić, Mirjana, Josipović Sandra: "The translator is not just an innocent mediator". Beograd: *Philologia*, 2015/16, 13/14, 119–123, ISSN 1451-5342, UDK 81:929 Мандеј Џ.(047.53).

4. On the Borders of Storytelling: Do Unconventional Beginnings Lead to (Un)conventional Endings? *On the Borders of Convention.* Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2010, 47-58, ISBN 978-1-4438-2224-4.

5. The New Cultural Politics: Encounters between Race and Gender – Blackness and Feminism – in Toni Morrison's Novels", поглавље број 8 у: *Recounting Cultural Encounters*. Newcastle upon Tyne: Cambridge Scholars Publishing, 2009, 119-128, ISBN 978-1-4438-0566-1.

Комисија сматра да др Мирјана Даничић, доцент, испуњава све услове за ментора докторске дисертације коју је пријавила Хедина Сијерчић.

VI ОЦЕНА ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ

ОЦЕНА:

1. *формулације назива тезе (наслова)*

На основу увида у достављени материјал, односно текст образложења теме докторске дисертације, а затим и узимајући у обзир досадашња истраживања, Комисија сматра да је предложени наслов дисертације, „Language and Literature of Roma within Translation in the Western Balkans: Poetry in Self-Translation (Језик и књижевност Рома у преводу на Западном Балкану: Поезија у аутопреводу)“, прикладан и да адекватно представља суштину предложене теме истраживања.

2. *предмета (проблема) истраживања*

Предмет научног истраживања предложене докторске дисертације „Language and Literature of Roma within Translation in the Western Balkans: Poetry in Self-Translation (Језик и књижевност Рома у преводу на Западном Балкану: Поезија у аутопреводу)“ јесте анализа ромске књижевности (поезије) у преводу, по први пут у подручју историографије Западног Балкана, током које се узима у обзир сложена динамика ромског језика, књижевне продукције и културе.

Истраживање се бави стварањем двојезичних/ вишејезичних ромских песника и писаца који сами преводе своја дела, испитује се њихов језик схваћен у изворном садржају и у аутопреводу. Такође, истражују се разлози зашто се изворни и циљни језик међусобно надопуњују, као и на које начине.

Комисија закључује да је предложени предмет истраживања подобан својом сложеношћу, актуелношћу и значајем у области дисертације.

3. *Библиографија прелиминарних истраживања*

Кандидаткиња Хедина Сијерчић је приложила прелиминарну библиографију од око 125 библиографских јединица релевантних за истраживање. Овде наводимо јединице које је кандидаткиња навела као најзначајније за истраживање:

БИБЛИОГРАФИЈА

Acton, Thomas (2008). “History and Background:The Gajo problem: By way of background” in *Roma New Migrants: Local Research in the U.K and European Context*. Marion Horton and John Grayson, eds., AdEd Knowledge Company LLP and BBEMI, pp. 5-7. Retrieved from http://www.redtoothcreativesolutions.com/aded/docs/Roma_Conference_Report.pdf

Acton, Thomas and Morgan Dalphinis, eds. (2000). *Language, Blacks and Gypsies: Languages Without a Written Tradition and Their Role in Education*. London: Whiting and Birch.

Acton, Thomas, ed. (1988). *Scholarship and the Gypsy Struggle*, Commitment in Romani studies. Hertfordshire: University of Hertfordshire Press.

Alexander, B. K. (2005). "Performance ethnography: The reenacting and inciting of Culture." In N. K. Denzin & Y. S. Lincoln (Eds.), The SAGE handbook of qualitative research. Thousand Oaks, CA: SAGE Publications, Inc, 411-42

Alexander, B. K. (2006). *Performing black masculinity : Race, culture, and queer identity*. Lanham, MD: Rowman Altamira.

Alexander, Ronelle (2006). *Bosnian, Croatian, Serbian, a Grammar With Sociolinguistic Commentary*, Madison: University of Wisconsin Press.

Alsop, Christiane K. (2001). Power, anxiety and the research process. Reflections on my research experiences in midstream and where to go from here. In Christiane K. Alsop (Ed.), Grenzgängerin. Bridges between disciplines. Festschrift fuer Irmingard Staeuble Kröningen: Asanger, 173-192.

Alsop, Christiane K. (2002, September). „Home and Away: Self-Reflexive Auto-/Ethnography" [55 paragraphs]. Forum Qualitative Sozialforschung / Forum: Qualitative Social Research [On-line Journal], 3(3). Available at: http://www.qualitative-research.net/fqs/fqs-eng.htm [2016-02-05].

Anderson, L. (2006). 'Analytic autoethnography' Journal of Contemporary Ethnography 35: 4, 373-95

Angelelli, Claudia V. and Brian James Baer, eds. (2016). *Researching translation and interpreting.* London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group. (pdf-book)

Bassnet, Susan and André Lefevere (1998). *Constructiong Cultures. Essays on Literary Translation*. Clevedon: Multilingual Matters.

Bassnet, Susan and Harish Trivedi, eds. (1999/2002). *Postcolonial Translation. Theory and Practice*. London and New York: Routledge.

Bassnett, Susan and André Lefevere, eds. (1990) *Translation, History and Culture*. London and New York: Pinter.

Bhabha, Homi (1994). *The Location of Culture*. London and New York: Routledge.

Bhatia, K. Tej and William C. Ritchie, eds. (2013). *The Handbook of Bilingualism and Multilingualism*. 2nd Edition. "Blackwell Handbooks in Linguistics" Series. Malden/Oxford: Blackwell Publishing.

Bhatia, K. Tej and William C. Ritchie eds. (2004/2006). *The Handbook of Bilingualism*. Blackwell Publishing Ltd.

Bugarski, Ranko (2010). *Jezik i identitet*. [Language and identity]. Beograd: Biblioteka XX vek.

Bugarski, Ranko (2012). "Language, identity and borders in the former Serbocroatian area" in *Journal of Multilingual and Multicultural Development*. 33:3, pp. 219-235. Also retrieved 07.2014 from http://dx.doi.org./10.1080/01434632.2012.663376

D'haen, Theo (2012). *The Routledge Concise History of World Literature*. New York: Routledge, Taylor and Francis Group.

Edwards, John (1994). *Multilingualism*. London and New York: Routledge.

Edwards, John (2009). *Language and Identity*. Cambridge: Cambridge University Press.

Edwards, John (2013). "Bilingualism and Multilingualism: Some Central Concepts" in *The Handbook of Bilingualism and Multilingualism*. Second edition. Bhatia K. Tej and William C. Ritchie, eds. "Blackwell Handbooks in Linguistics" Series. Malden/Oxford: Blackwell Publishing, pp. 5-25.

Even-Zohar, Itamar (1978). *Papers in Historical Poetics*. Tel Aviv: Porter Institute for Poetics and Semiotics.

Even-Zohar, Itamar (1990). "Poetics Today" in *International Journal for Theory and Analysis of Literature and Communication*. 11:1. Retrieved 10.08.2014. http://www.tau.ac.il/~itamarez/works/books/ez-pss1990.pdf

Even-Zohar, Itamar (2000). "The position of translated literature within the literary polysystem" (revised version of 1978 article) in *The Translation Studies Reader*, Lawrence Venuti, ed. London: Routledge, pp. 192-197.

Fitch, B.T. (1988). *Beckett and Babel. An investigation into the status of the bilingual work*. Toronto, Buffalo & London: University of Toronto Press.

Friedman, Victor A. (2003). Romani as a minority language, as a standard language, and as a contact language: Comparative legal, sociolinguistic, and structural approaches. In Fraurud, Kari/Hyltenstam, Kenneth.eds. Multilingualism in Global and Local Perspectives. Selected papers from the 8th Nordic Conference on Bilingualism, November 1-3, 2001, Stockholm-Rinkeby. Stockholm: Elanders Gotab, 103-134.

Gambier, Yves and Luc van Doorslaer, eds. (2010). *Handbook of Translation Studies. Volume 1*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Gambier, Yves and Luc van Doorslaer, eds. (2011) *Handbook of Translation Studies. Volume 2*. Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

García, Ofelia and Colin Baker, eds. (2007). *Bilingual Education: An Introductory Reader*. Clevedon, UK: Multilingual Matters.

García, Ofelia and Li Wei (2014). *Translanguaging: Language, Bilingualism and Education*. New York: Palgrave Macmillan.

Gardner, Sheena and Marilyn Martin-Jones, eds. (2012) *Multilingualism, Discourse and Ethnography*. New York/London: Routledge.

Gentzler, Edwin (1993/2001). *Contemporary Translation Theories* . New York: Routledge.

Grutman, Rainer (2013). "A sociological glance at self-translation and self-translators" in *Self-translation: Brokering Originality in Hybrid Culture*. Antony Cordingley, ed. London, New Delhi, New York, Sydney: Bloomsbury IATIS, pp. 63-80.

Grutman, Rainer and Trish Van Bolderen (2014). „Self-Translation." In A Companion to Translation Studies. Eds. Sandra Bermann and Catherine Porter. West Sussex: Wiley-Blackwell, 323-332.

Grutman, Rainier (2009a). "Self-translation" in *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. Mona Baker and Gabriela Saldanha, eds. London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group, pp. 257-260.

Halwachs, W. Dieter (2011). "Romani, Language Planning and the Media" in *The RomIdent Working Papers*. No. 2. University of Manchester: [Romani] project. Retrieved 09.2014 from

http://romani.humanities.manchester.ac.uk/virtuallibrary/librarydb//web/files/pdfs/293/Paper2.pdf

Halwachs, W. Dieter, Klinge, Simone and Schrammel, Barbara eds. (2013). *Romani, Education, Segregation and the European Charter for Regional or Minority Languages*. Graz: Grazer Romani Publikationen/GRP 01/GLM. Also retrieved on 01.2014 http://a.cs.coe.int/team20/cahrom/6th%20CAHROM%20plenary%20meeting/Item%2007%20-%20ECRML%20Study%20on%20Romani_education_segregation.pdf

Hancock, Ian (1995). *A Handbook of Vlax Romani*. Columbus: Slavica Publishers, Inc.

Hancock, Ian (1997). "The roots of antigypsyism: to the Holocaust and after" in *Confronting the Holocaust: A Mandate for the 21st Century*. G.J. Colijn & Marcia Sachs Littell, eds. Lanham: University Press of America, 19-49. Retrieved 01.2014 from http://www.radoc.net/radoc.php?doc=art_b_history_rootsofprejudice&lang=en&articles=true

Hancock, Ian (1998). "The struggle for the control of identity" in *Transitions*. 4:4. Retrieved 08.2012 from http://www.oocities.org/~patrin/identity.htm

Hancock, Ian (2002/2005/2007). *We are the Romani people/Ames am e Rromane džene*. Hertfordshire: Centre de Recherches Tsiganes, University of Hertfordshire Press.

Hancock, Ian (2003). "Language Corpus and Language Politics: The Case of the Standardization of Romani" in *Nation-Building, Ethnicity and Language Politics in Transition Countries*. Farimah Daftary and François Grin, eds. Budapest: Open Society Institute.

Hancock, Ian (2006). "On Romani Origins and Identity: questions for discussion" in *Gypsies and the problem of identity: contextual, constructed and contested*. A. Marsh and E. Strand, eds. Istanbul: Swedish Research Institute.

Hancock, Ian (2007). "Our need for internal diplomatic skills" in *Roma Diplomacy*. Nicolae Valery and Hanna Slavik, eds. Brussels: European Roma Information Office.

Hancock, Ian (2007-2008 a). "Language Corpus and Language Politics: The Case of the Standardization of Romani" on the *RADOC* website. Retrieved 09.04.2011 at http://www.radoc.net/radoc.php?doc=art_c_language_standardization&lang=en&articles=true

Hancock, Ian (2007-2008). "Issues in the Standardization of the Romani Language: An overview and some recommendations" on the *RADOC* website. Retrieved 09.04.2011. http://www.radoc.net/radoc.php?doc=art_c_language_recommendations&lang=en&articles=true

Hancock, Ian (2010). *Danger! Educated Gypsy. Selected Essays*. Hertfordshire: University of Hertfordshire Press.

Hancock, Ian (2010a)."Mind the Doors! The contribution of linguistics" in *All Change! Romani Studies through Romani eyes*. Hertfordshire: University of Hertfordshire Press.

Hassan, Bahad-eddin Abdulhassan (2011). *Literary Translation: Aspects of Pragmatic Meaning*. Cambridge: Cambridge Scholars Publishing.

Hatim, Basil and Ian Mason (1990). *Discourse and the Translator*. London: Longman.

Havlásková, Zuzana (2010). *Interference in Students' Translations***,** Master's Diploma Thesis, Supervisor: Mgr. Renata Kamenická, Ph. D. Masaryk University, Faculty of Arts: Department of English and American Studies, English-language Translation.

Hermans, Theo (1991). “Translational Norms and Correct Translations” in *Translation Studies. The State of the Art.* Kitty van Leuven-Zwart and Ton Naaijkens, eds. Amsterdam & Atlanta: Rodopi, pp. 155-170.

Hermans, Theo (1991a). “Translating ‘Rhetorijckelijck’ or ‘Ghetrouwelijck’: Dutch Renaissance Approaches to Translation” in *Standing Clear. A Festschrift for Reinder P. Meijer.* Jane Fenoulhet and Theo Hermans, eds. London: Centre for Low Countries Studies, 151-172. Retrieved 12.2014 from http://discovery.ucl.ac.uk/957/1/91_FestschriftRPM.pdf

Hermans, Theo (1999). *Translation in Systems. Descriptive and Systemic Approaches Explained*. Manchester: St. Jerome.

Hermans, Theo ed. (2006). Translating others. Volume 1. London and New York: Routledge, Taylor and Fracis Group. Retrieved on 19.01.2016 (http://samples.sainsburysebooks.co.uk/9781317640455_sample_573079.pdf)

Hermans, Theo, ed. (1985) *The Manipulation of Literature: Studies in Literary Translation.* Beckenham: Croom Helm.

Hermans, Theo (2009). “Translation, ethics, politics.” In *The Routledge companion to Translation Studied* (revised edition). Munday, Jeremy ed. London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group,93-106.

Herrero, Isis and Todd Klaiman (eds.) (2012). *Versatility in Translation Studies: Selected Papers of the CETRA Research Seminar in Translation Studies 2011*. Retrieved 08.2014 https://www.arts.kuleuven.be/cetra/papers

[Heteroglossia]. Retreived on 11. 09. 2015 from http://www.reference.com/heteroglossia/

Hokenson, Jan Walsh and Marcella Munson (2007). *The Bilingual Text: History and Theory of Literary Self-Translation*. Manchester, UK and Kinderhook (NY), USA: St. Jerome Publishing.

Hokenson, Jan (2013). “History and the self-translator.” In *Self-translation: Brokering Originality in Hybrid Culture*. Cordingley, Antony, ed. London, New Delhi, New York, Sydney: Bloomsbury IATIS, 39- 61.

Holman Jones, Stacy (2005). “Autoethnography: Making the personal political” in *Handbook of qualitative research*. Norman K. Denzin & Yvonna S. Lincoln, eds. Thousand Oaks, CA: Sage, 763-791.

Horton, Marion and John Grayson (2008). “Roma Research – the Context” in *Roma New Migrants:Local Research in the U.K: and European Context*. Marion Horton and John Grayson, eds. AdEd Knowledge Company LLP and BBEMI, pp. 8-10.

House, Juliane and Jochen Rehbein, eds. (2004). *Multilingual Communication*. Amsterdam/ Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

House, Juliane, ed. (2014) *Translation: A Multidisciplinary Approach*. Palgrave Advances in Language and Linguistics Series. London: Palgrave Macmillan. E-book edition.

Hrushovski, Benjamin, ed. (1981). *Poetics today: theory and analysis of literature and communication*. With International Editorial Board 1980-1981. Volume 2:4, Summer/Autumn. Cambridge: Schenkman Publishing Company.

Hung, Eva, ed. (2005). *Translation and Cultural Change: Studies in history, norms and image-projection*.

Amsterdam/Philadelphia: John Benjamins Publishing Company.

Jakobson, Roman (1959). "On linguistic aspects of translation" in Venuti, Lawrence, ed. (2004). *Translation Studies Reader*. Taylor and Francis e-Library.

Matras, Yaron (2005b). "The Classification of Romani Dialects: A geographic-historical perspective" in *General and applied Romani linguistics*. Schrammel, Barbara and Halwachs, Dieter W., eds. Munich: Lincom Europa. Retrieved 01.2014. http://romani.humanities.manchester.ac.uk/downloads/2/Matras_classification.pdf

Matras, Yaron (2008). "Dialects-i" brochure in *Roma Factsheets*, part of the Manchester Romani Project and of the Council of Europe's Education of Roma children in Europe project. Retrieved 12.2014 from http://romafacts.uni-graz.at/index.php/language/dialects/dialects-i

Matras, Yaron (2009). *Language Contact*. Cambridge University Press.

Matras, Yaron (2011). "Romani" in *The Language and Linguistics in Europe, A Comprehensive Guide*. Bernd Kortman and John van der Auwera, eds. Göttingen: Walter de Gruyter GmbH&Co.KG. Berlin/Boston.

Matras, Yaron (2013). Language and the rise of a transnational Romani identity. Romldent Working Papers. Paper No. 24. Romani Project. University of Manchester.

Matras, Yaron, ed. (1995). *Romani in Contact*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.

Matras, Yaron, Kyuchukov, H., and Bakker, P., eds. (1997). *The Typology and Dialectology of Romani*. Amsterdam and Philadelphia: John Benjamins.

Maybin, Janet and Karin Tusting (2011). "Linguistic ethnography" in *The Routledge Handbook of Applied Linguistics*. Simpson James, eds. New York: Routledge, 515-528.

Mcilveen, Peter (2008). Autoethnography as a method for reflexive research and practice in vocational psychology. Australian Journal of Career Development, 17(2), 13-20. Retrieved on 15.02.2016 from https://eprints.usq.edu.au/4253/1/McIlveen_2008_AJCD_Autoethnography.pdf

Munday, Jeremy ed. (2009). *The Routledge companion to Translation Studied* (revised edition) London and New York : Routledge, Taylor and Francis Group.

Munday, Jeremy (2008/2012). *Introducing Translation Studies: Theories and applications*. London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group. (e-book)

Muysken, Pieter (2013). "Two Linguistic Systems in Contact: Grammar, Phonology, and Lexicon" in *The Handbook of Bilingualism and Multilingualism. 2nd Edition.* "Blackwell Handbooks in Linguistics" Series. Bhatia K. Tej and William C. Ritchie, eds. Malden/Oxford: Blackwell Publishing, 193-215.

Neumann, Birgit and Ansgar Nünning , eds.(2012). *Traveling Concepts for the Study of Culture*. Walter de Gruyter GmbH and Co. KG, Berlin/Boston.

Ni, Lili (2009). „For „Translation and Theories." In English Language Teaching, CCSE Journal, Vol.2, No.2, June 2009, 78-83. Retrieved on 24.03.2016 from http://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1082361.pdf

Nida, Eugene (1964/2000) . „Principles of correspondence." In *The Translation Studies Reader*. Venuti, Lawrence ed. (2000). London and New York: Routlege, Taylor and Francis Group, 126 – 141.

Niranjana, Tiranjana (1992). *Siting Translation: History, Post-structuralism, and the Colonial Context*. Berkeley, CA: University of California Press.

Otsuji, Emi and Pennycook, Alastair (2010). "Metrolingualism: fixity, fluidity and language in flux". International Journal of Multilingualism, 7: 3, 240 — 254, First published on: 24 December 2009 (iFirst) To link to this Article: DOI: 10.1080/14790710903414331

Pace, Steven (2012). "Writing the self into research: Using grounded theory analytic strategies in autoethnograph" in *TEXT*, Special Issue: Creativity: Cognitive, Social and Cultural Perspectives, eds. Nigel McLoughlin and Donna Lee Brien, April Retrieved 01.2015 from http://www.textjournal.com.au/speciss/issue13/Pace.pdf

Robinson, Douglas (2003). *Performative Linguistics: Speaking and translating as doing things with words*. London: Routledge. (This edition published in the Taylor & Francis e-Library, 2004.)

Rogers, Henry (2005). *Writing System: A linguistic Approach*. Malden, Oxford, Victoria: Blackwell Publishing.

Romaine, Suzanne (2013). "The Bilingual and Multilingual Community" in *The Handbook of Bilingualism and Multilingualism. 2nd Edition.* "Blackwell Handbooks in Linguistics" Series. Bhatia K. Tej and William C. Ritchie, eds. Malden/Oxford: Blackwell Publishing, 445-465.

[romani] Project, Universität Graz/ Dieter W. Halwaxhs, Retrieved 25 November 2015

Romani Project (*unknown*). "History of the Romani Language; Development Phases" on the *Romani Project* website. Retrieved 02.2014 from http://romani.humanities.manchester.ac.uk/whatis/language/develphases.shtml

Romaninet (2010). *A multimedia Romani course for promoting linguistic diversity and improving social dialogue: Report on Romani language*. Retrieved 03.2013 and 01.2014 from http://www.romaninet.com/ROMANINET_Linguistic_report.pdf

Roubaix, de Lelanie (2012). "Where boundaries blur" in *Versatility in Translation Studies: Selected Papers of the CETRA Research Seminar in Translation Studies 2011*. Isis Herrero and Todd Klaiman, eds. Retrieved 08.2014. https://www.arts.kuleuven.be/cetra/papers/files/de-roubaix.pdf.

Spivak, Gayatri Chakravorty (1993). "The Politics of Translation." In *Outside in the Teaching Machine*, New York: Routledge 1993, 179-200. In *The Translation Studies Reader*. Lawrence Venuti, ed. New York: Taylor and Francis e-Library, 2004, 397-416.

Spivak, Gayatri Chakravorty (2003). *Death of a Discipline*. The Wellek Library Lectures Series. New York: Columbia University Press.

St. Clair, Robert N., Walter E. Rodríguez & Carma Nelson, eds. (2005). "Habitus and Communication Theory" in *Intercultural Communication Studies*. XIV:1. Louisville: University of Louisville.

Stanley, Liz (1990). „Moments of writing: Is there a feminist auto/biography?" In *Gender and History*, 2/1, 58-67.

Tabouret-Keller, Andrée (2013). "Bilingualism in Europe" in *The Handbook of Bilingualism and Multilingualism. 2nd Edition.* "Blackwell Handbooks in Linguistics" Series. Bhatia K. Tej and William C. Ritchie, eds. Malden/Oxford: Blackwell Publishing, 745-769.

Tagore, Rabindranath (2001). "World Literature" in *Rabindranath Tagore: Selected Writings on Literature and Language*. Sukanta Chaudhuri, ed. New Delhi: Oxford University Press, pp.

138–150.

Tahirović-Sijerčić, Hedina (2012). ”Migration and its Implications for the Educational system: The case of the Roma in Bosnia, Germany and Canada.” In: *Formal and Informal education for Roma, Different models and experience*, Slovenia: Institut for Ethnic Studies Ljubljana, 2012, 72-83.

Tahirović-Sijerčić, Hedina (2012b). “Politike identiteta – osvrt na Rome [Identity politics - reference to Roma]” in Kajtazi, V. *Simpozij Svjetski dan romskog jezika* [Symposium International Day of the Romani language]. Zagreb: Udruga za promicanje obrazovanja Roma u Republici Hrvatskoj “Kali Sara”, 22-24

Tahirović-Sijerčić, Hedina (2013a). “Pitanje rodnog identiteta u poeziji autorice Bronislave Wajs Papusze: Narodno stvaraštvo kod Roma i stereotipi prema Romima [The issue of gender identity in the poetry written by Bronislava Wajs Papusza: Romani Folk Literature and stereotipes towards Roma]” in *Proceedings of World Day of Rromani Language 03.-05. November 2011/2013, Zagreb*. The Association for the Promotion of Education of Roma in Croatia „Kali Sara“, Zagreb, 32-42.

Tahirović-Sijerčić, Hedina (2014). “Romani Secret Road Symbols: The first written words in Romani or the first translation of Romani” in *Translators Have Their Say?: Translation and Power of Agency*. Khalifa, Abdel-Wahab, ed. Repesentation-Transformation/Representation-Transformation/Representation-Transformation: Translating Across Cultures and Societies Series. Berlin-Münster-Wien-Zürich-London: Lit Verlag, pp. 65-82.

Tahirović-Sijerčić, Hedina, ed. (2009b) *Like Water/Sar o paj*. Chandigarh, India: Kafla Inter-Continental.

Thiong´o, wa Ngugi (1987). *Decolonizing the Mind.* Harare: Zimbabwe Publishing House (Pvt.) Ltd.

Toninato, Paola (2004). *The Rise of Written Literature among the Roma: A Study of the Role of Writing in the Current Re-Definition of Romani Identity with Specific Reference to the Italian Case*. Doctoral Thesis submitted to the University of Warwick: Centre for Translation and Comparative Cultural Studies, pp. 161-162. Retrieved 12.2014 http://go.warwick.ac.uk/wrap/1224

Toninato, Paola (2009). “The Making of Gypsy Diasporas” in *Translocations: Migration and Social Change*. 5:1. Retrieved 08.2014 from http://www.translocations.ie/docs/v05i01/Vol_5_Issue_1_c.pdf

Toninato, Paola (2014). *Romani Writing. Literacy, Literature and Identity Politics*. New York and London: Routledge, Taylor and Francis Group.

Toninato, Paola (*unknown*). “Dr Paola Toninato – Italian Studies – University of Warwick” on *University of Warwick* website. Retrieved 03.2015. http://www2.warwick.ac.uk/fac/arts/modernlanguages/people/toninato.

Toury, Gideon (1985). “A Rationale for Descriptive Translation Studies” in *The Manipulation of Literature. Studies in Literary Translation*. Hermans, Theo ed. New York: Routledge, pp. 16-41.

Tymoczko, Maria (1998). “Computerized Corpora and the Future of Translation Studies” in *Meta*. 43:4, pp. 652-60.

Tymoczko, Maria (1999). “Post-colonial writing and literary translation” in *Postcolonial Translation. Theory and Practice*. Bassnet, Susan and Harish Trivedi, eds. London and New York: Routledge, pp. 19-40.

Tymoczko, Maria (2006). “Reconceptualizing Western translation theory. Integrating non-Western thought about translation” in *Translating Others. Vol. 1*. Theo Hermans, ed. Manchester: St. Jerome, pp. 13-32.

Tymoczko, Maria (2007/2010/2014). *Enlarging translation, empowering translators*. Manchester, England: St. Jerome./ London and New York: Routledge, Taylor and Francis Group.

Venuti, Lawerence (1995/1998). *The Translator’s Invisibility: A History of Translation.* London and New York: Routledge.

Venuti, Lawrence (1998). *The Scandals of Translation: Towards an Ethics of Difference,* London and New York:Routledge.

Vinay, Jean-Paul and Jean Darbelnet (1958/1996/2000). “ A methodology for translation.” In *The Translation Studies Reader*. Venuti, Lawrence ed. (2000). London and New York: Routlege, Taylor and Francis Group, 84-93.

Wei, Li (2008) “Research Perspectives on Bilingualism and Multilingualism” in *The Blackwell Guide to Research Methods in Bilingualism and Multilingualism*. Li Wei and Melissa G. Moyer, eds. Blackwell Publishing Ltd. pp. 3-17.

Wei, Li (2013). “Conceptual and Methodological Issues in Bilingualism and Multilingualism Research” in *The Handbook of Bilingualism and Multilingualism*. Second Edition. Bhatia K. Tej and William C. Ritchie, eds. “Blackwell Handbooks in Linguistics” Series. Malden/Oxford: Blackwell Publishing. pp. 26-51.

Wei, Li (2014). “Translanguaging knowledge and identity in complementary classrooms for multilingual minority ethnic children” in *Classroom Discourse*. 5:2. London and New York: Taylor & Francis, retrieved http://dx.doi.org/10.1080/19463014.2014.893896

Wei, Li and Melissa G. Moyer, eds. (2008) *The Blackwell Guide to Research Methods in Bilingualism and Multilingualism*. Malden, Oxford, Carlton: Blackwell Publishing Ltd.

Williams, James (2005). *Understanding Poststructuralism*. Understanding Movements in Modern Thought Series, Jack Reynolds, ed. Bucks: Acumen.

Williams, Jenny (2013). *Theories of Translation*. Palgrave Textbooks in Translating and Interpreting Series. Margaret Rogers, ed.

Zatreanu, Mihaela and Halwachs, W. Dieter (2003). *Romani in Europe.* Ministry of Education and Research – Bucharest Romania/ Department of Linguistics at the University of Graz / Austria Retrieved 01.2014 from http://www.coe.int/t/dg4/education/roma/Source/RomaniEurope_EN.pdf

2. Циљеви истраживања

Хедина Сијерчић има за општи циљ да пружи адекватно разумевање и анализу ромског језика у општем контексту књижевног превођења, а у чину самопревођења, у поезији посебно. Један од циљева је да се испита полазна хипотеза да је укључивање ромских песника и писаца у чин самопревођења неодвојиви и природни ток њиховог стварања, односно да њихове песме написане на ромским дијалектима и њихови аутопреводи надопуњују једни друге тако да сваки наредни превод наставља ланац њихове комплементарности. Видљивост њиховог дела зависи од превода и самопревода, зато већина ромских песника објављује поезију у двојезичним или

вишејезичним верзијама.

Циљ је, такође, да се истражи колико у процесу аутопревођења ромски песници „преводе себе“ и „трансформишу себе саме“ у књижевном изразу, односно у којој мери фактори као што су самосвест о разликама између дијалеката, разлике у култури, у обичајима и навикама, ниво знања ромског језика, ниво знања већинског језика, утичу на аутопревођење.

Кандидаткиња има за циљ и да истражи да ли се аутопревод може посматрати и као посебно дело, односно да ли су самопреведене песме писане са намером да буду прочитане заједно са верзијом на ромском језику како би једна другу надопуниле.

Циљ је и да докторски рад буде један корак напред у стварању ромског књижевног критичког простора у којем разумевање кроз само-репрезентацију приближава колективно ромско знање знању доминантних народа.

План рада и методе истраживања

У предложеном истраживању примарна идеја је да истраживање буде (1) квантитативно и да се састоји од статистичких података о публикацијама које је кандидаткиња сакупљала више деценија, као и (2) квалитативно по томе што се састоји од стандардизованог упитника за песнике који су самопреводили своје радове, а које ће кандидаткиња анализирати у поглављу о анализи аутора и њихових дела.

Селекцијом писаног, преведеног и објављеног стваралаштва Рома кандидаткиња ће оформити ромски корпус и дефинисати га у ромском контексту. Етнографија и аутоетнографија омогућиће релевантност личност искуства уз помоћ ауторефлексије. Биографски приступ придонеће објашњавању битности аутопреводилаца и њихових биографских података у проналажењу одговора на питање: зашто песник аутопреводи, шта је мотив у његовом/њеном писању и како историјске, социјалне, културолошке и политичке ситуације утичу на мотиве писања.

Методе које ће кандидаткиња користити подразумевају преводилачке поступке и стратегије реч-за-реч Винеја и Дарбелнета за лингвистичку анализу песама и њихових аутопревода, а за књижевну анализу књижевно-преводилачки приступ вођен анализом података (енгл. *data-driven*) и вођен теоријском анализом (енгл. *theory-driven*). Критика и аутокритика аутопревода биће засноване на емпиријским доказима, на ауторефлексији и на текстуалној анализи дословног и слободног превода.

Докторски рад садржаће уводни део, четири поглавља и закључак: дијалог преводилачких наука и ромског писаног израза (прво поглавље), друго поглавље посвећено ромском језику, ромском писаном изразу и ромској књижевности, критички приступ ромском писаном изразу у преводу у трећем поглављу и критичке анализе ромске поезије у четвртом поглављу.

У првом поглављу разматраће се различити транслатолошки приступи, али ће у фокусу

бити углавном они најкориснији за анализу вишејезичних песама и дискусије о ромском преводу у аналитичким оквирима преводилачких наука.

У другом поглављу биће представљене опште информације о ромском језику, ромском писаном изразу и књижевности, као и специфичне информације о ромском језику на Балкану. Биће уврштене и информације о ромским дијалектима, неологизмима, позајмљеницама у ромском, као и о ефекту контакт језика. У овом поглављу, такође, разматраће се ромска књижевна продукција, категорије као што су „ромски писац" и „ромско књижевно писање", а довешће се у питање веза између „матерњег језика" и језика превођења.

У трећем поглављу биће објашњени начини и методе коришћени за прикупљање и дефинисање корпуса ромске поезије. Кроз релевантност личног искуства и важности и значаја биографије и аутобиографије, рефлексије и само-рефлексије, кандидаткиња показује како је пронашла начин да са другим песницима оствари шире културно, друштвено и политичко разумевање. То ће јој омогућити да користи прво лице у њеном раду. У овом поглављу објаснићe се начин вођења језичке анализе у поезији одабраних ромских песника. Лингвистичко-књижевна анализа биће представљена најчешћим поступком о ком говоре Винеј и Дарбелнет – реч-за-реч преводилачки поступак, који отвара питање поређења, значаја еквивалентности у аутопреводу, мотива аутопревођења, читалаца итд.

У четвртом поглављу анализираће се четири одабрана песника: Руждија Русо Сејдовић, Мехмед-Мехе Сађип, Нађо Осман и Хедина Тахировић-Сијерчић. Они говоре и пишу на различитим ромским дијалектима, вишејезични су, они су ауто-преводиоци, и у неким случајевима они ауто-анализирају своје песме. Поглавље пружа информације о биографијама песника и њиховој књижевној продукцији. У овом поглављу, такође, биће представљена поређења песничких изворних текстова и њихових аутопревода, на начин да се све језичке верзије песама сваког песника пореде.

Очекивани резултати

Будући да кандидаткиња полази од претпоставке да су стваралачко дело на ромском језику и аутопревод тог дела комплементарни, очекује се да ће анализе и аутоанализе песама и аутопревода песника чији се радови истражују указати на концепте транслингвализма и трансјезичке употребе у преводилачким наукама како би се боље објаснили услови живота између језика и познавање више језика у ромском контексту.

Кандидаткиња очекује да објасни да присуство интеркултурног дијалога у поезији може да одражава „деколонијалну стратегију“, којом песници покушавају да проговоре својим ромским гласом – као одговор на вековну репрезентацију од стране Других.

Такође, један од очекиваних резултата је да ће овај докторски рад подстаћи будућа истраживања других песника и писаца аутопреводилаца који живе на различитим географским подручјима.

VII ЗАКЉУЧАК СА ОБРАЗЛОЖЕНОМ ОЦЕНОМ О ПОДОБНОСТИ ТЕМЕ КАНДИДАТА
На основу наведених података, Комисија констатује да је Хедина Сијерчић подобна кандидаткиња за израду докторске дисертације. На основу постављених циљева и очекиваних резултата, Комисија констатује да је предложена тема подобна за израду докторске дисертације у области Англистике, и уже, транслатологије. На основу наведених података о предложеном ментору, Комисија констатује да је др Мирјана Даничић подобна да буде ментор предложене докторске дисертације. На основу изнетог, Комисија предлаже Наставно-научном већу Филолошког факултета Универзитета у Београду да донесе позитивну оцену о подобности кандидаткиње Хедине Сијерчић и предложене теме докторске дисертације „Language and Literature of Roma within Translation in the Western Balkans: Poetry in Self-Translation (Језик и књижевност Рома у преводу на Западном Балкану: Поезија у аутопреводу)“, а да се за ментора именује др Мирјана Даничић, доцент Филолошког факултета у Београду.

ПОТПИСИ ЧЛАНОВА КОМИСИЈЕ

_____

1. др Јелена Филиповић, редовна професорка,
Хиспанистика – Шпански језик, 30.12.2010,
Филолошки факултет у Београду

_____

2. др Јелена Вујић, редовна професорка,
Англистика – Енглески језик, 7.12.2016,
Филолошки факултет у Београду

_____

3. др Игор Лакић, ванредни професор,
Енглески језик, лингвистика, преводилаштво, 8.12.2016,
Филолошки факултет, Универзитет Црне Горе